

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

LBI-4101-033-04/2014
P/14/058

00201715

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/058 – Zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów niespełniających wymagań prawnych
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontroler	Beata Palinowska – inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 93258 z 8 grudnia 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Hajnówka, ul. Aleksego Zina 1, 17-200 Hajnówka, (zwany dalej „Urzędem Miasta”) (dowód: akta kontroli str. 3)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jerzy Sirak – Burmistrz Miasta Hajnówka ¹ (dalej: „Burmistrz Miasta”) (dowód: akta kontroli str. 4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości², działania podejmowane przez Burmistrza Miasta³ w zakresie zamykania, rekultywacji i monitoringu składowiska odpadów niespełniającego wymagań prawa⁴.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Ocenę pozytywną uzasadnia w szczególności zaprzestanie przyjmowania od 31 sierpnia 2008 r. odpadów na składowisku miejskim niespełniającym wymagań prawa oraz prawidłowe przeprowadzenie procesu zamknięcia i rekultywacji składowiska. Stwierdzone nieprawidłowości polegały w na:

- niepowierzeniu wykonywania praw i obowiązków zarządzającego miejskim składowiskiem odpadów podmiotowi niebędącemu jednostką sektora finansów publicznych,
- nieprzekazywaniu do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Białymstoku („WIOŚ”) sprawozdań z monitoringu składowiska za lata 2012 – 2013,
- niepoinformowaniu WIOŚ o zmianach wielkości parametrów wskaźnikowych w gazie składowiskowym oraz wodach podziemnych,
- niewystarczającym nadzorze nad Przedsiębiorstwem Usług Komunalnych Sp. z o.o.⁵ w zakresie powierzonego monitoringu składowiska, w okresie od 11 października 2007 r. do 31 grudnia 2011 r.

¹ Od 21 listopada 2010 r. Poprzednio Burmistrzem Miasta od 29 października 1998 r. był Anatol Ochryciuk.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

³ Zarządzającym składowiskiem było Miasto Hajnówka.

⁴ Kontrolą objęto okres od 1 października 2001 r. do 31 grudnia 2014 r.

⁵ Spółka zwana dalej: „PUK Sp. z o.o.” Powołana uchwałą Rady Miejskiej w Hajnówce nr IV/33/94 z dnia 28 października 1994 r. w szczególności w celu: oczyszczania miasta, wykonywania robót budowlano-drogowych, wykonywania usług w zakresie zieleni miejskiej, gazu bezprzewodowego, świadczenia usług transportowych i naprawczych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja przez Burmistrza Miasta działań w celu zamknięcia składowiska odpadów niespełniającego wymagań prawa

1.1. Realizacja przez Burmistrza Miasta obowiązków mających na celu ocenę stanu i zamknięcia istniejącego składowiska odpadów

Opis stanu faktycznego

1.1.1. Decyzją Starosty Hajnowskiego z 25 lutego 2002 r. Gmina Miejska Hajnówka została zobowiązana do sporządzenia i przedłożenia w terminie do 30 czerwca 2002 r., przeglądu ekologicznego funkcjonujących składowisk odpadów. (dowód: akta kontroli str. 6)

Przedłożony w Starostwie Powiatowym w Hajnówce (zwanym dalej „Starostwem Powiatowym”), w dniu 14 czerwca 2002 r., przegląd ekologiczny miejskiego składowiska odpadów komunalnych dla miasta Hajnówka zlokalizowanego na terenie wsi Poryjewo (zwanego dalej „składowiskiem”) zawierał: opis składowiska i ocenę jego oddziaływania na środowisko, wskazanie konieczności ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania wokół składowiska oraz działań mających na celu zapobieganie i ograniczanie wpływu składowiska na środowisko, tj. elementy wymagane przepisami art. 238 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska⁶. Z przeglądu wynikał z brak możliwości dostosowania składowiska do przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach⁷.

(dowód: akta kontroli str. 8-31, 298)

1.1.2. W związku z przedłożonym przeglądem ekologicznym składowiska, Starosta Hajnowski, wydał w dniu 23 sierpnia 2002 r. decyzję, w której zobowiązał Gminę Miejską Hajnówka do wystąpienia w terminie do 31 października 2002 r., z wnioskiem o wydanie pozwolenia na zmianę sposobu użytkowania składowiska odpadów, poprzez podjęcie następujących działań:

- przystąpienie do zamykania obszarów składowiska od granic z działkami sąsiadującymi,
- wprowadzenie nasadzeń drzew i krzewów pasami przy ogrodzeniu,
- izolowanie zgromadzonych odpadów na hałdzie, poprzez przykrywanie warstwą ziemi,
- prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów.

W dniu 10 września 2002 r. Burmistrz Miasta odwołał się od decyzji Starosty Hajnowskiego wskazując, że wymienione zalecenia są realizowane na bieżąco⁸. Ponadto wskazano, że Gminie Miejskiej Hajnówka nie zapewniono czynnego udziału w postępowaniu administracyjnym. Decyzją z dnia 16 września 2002 r. Starosta Hajnowski uchylił w całości decyzję z dnia 23 sierpnia 2002 r i umorzył postępowanie.

(dowód: akta kontroli str. 7, 32-34)

W dniu 15 listopada 2002 r. Burmistrz Miasta wystąpił z wnioskiem do Starosty Hajnowskiego o zatwierdzenie instrukcji eksploatacji składowiska odpadów, który zgodnie z właściwością przekazał wniosek do Wojewody Podlaskiego⁹. Wojewoda Podlaski odmówił zatwierdzenia instrukcji wskazując, że przedstawiony sposób eksploatacji składowiska odpadów mógłby stwarzać zagrożenie dla środowiska oraz, że należy podjąć działania w celu zminimalizowania wpływu składowiska odpadów na środowisko. Następnie w dniu 25 lutego 2003 r. Burmistrz Miasta, po przygotowaniu szczegółowego planu działań naprawczych, wystąpił ponownie z wnioskiem do Wojewody Podlaskiego o zatwierdzenie instrukcji eksploatacji składowiska odpadów, którą Wojewoda Podlaski decyzją z dnia 20 marca 2003 r. zatwierdził, wskazując, termin jej obowiązywania do 31 grudnia 2005 r.

⁶ Dz. U. z 2013 r., poz.1232 ze zm. Ustawa zwana dalej „ustawą – Prawo ochrony środowiska”.

⁷ Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 124 ze zm. Ustawa zwana dalej „ustawą o odpadach”, uchylona z dniem 23 stycznia 2013 r. Obecnie obowiązuje ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r., poz. 21 ze zm.), która weszła w życie z dniem 23 stycznia 2013 r. Ustawa ta zwana jest w dalszej treści „ustawą o odpadach z 2012 r.”

⁸ W uzasadnieniu Burmistrz Miasta wskazał, że wyłączono z użytkowania część działek położonych wzdłuż granic składowiska, nasadzono pas zieleni, odpady są ugniatane i przysypywane, zaś na terenie miasta jest prowadzona selektywna zbiórka odpadów.

⁹ Ze względu na dużą ilość przyjmowanych odpadów uznano, że składowisko jest instalacją mogącą znacząco oddziaływać na środowisko.

Zobowiązał w niej Burmistrza Miasta do:

- wykonania brodzika dezynfekcyjnego (do 15 maja 2003 r.),
- zamknięcia, zabezpieczenia i przeprowadzenia wstępnej rekultywacji nie eksploatowanej części składowiska oraz nasadzenia drzew i krzewów (od strony południowo – wschodniej, w terminie do 30 września 2003 r.),
- wydzielenia i przygotowania terenu do segregacji odpadów oraz ustawienia pojemników do zbiórki wysegregowanych odpadów (do 30 września 2003 r.),
- uzupełnienia braków w ogrodzeniu składowiska (do 30 września 2003 r.).

Burmistrz Miasta powierzył, bezumownie, wykonanie obowiązków nałożonych na niego decyzją Wojewody Podlaskiego z 20 marca 2003 r., PUK Sp. z o.o., które zrealizowało je zgodnie z terminami określonymi w przedmiotowej decyzji.

(dowód: akta kontroli str. 50-61, 309)

Ponadto, w świetle decyzji z 20 marca 2003 r. Burmistrz Miasta został zobowiązany do prowadzenia badań monitoringowych składowiska, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowiska odpadów¹⁰, a także wykonania w terminie do 2 stycznia 2005 r. trzeciego piezometru. Piezometr zostały wykonane 21 kwietnia 2005 r. Kierownik Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Pani Marta Wilson-Trochimczyk wyjaśniła, że „Do wykonania warunków nałożonych decyzją Wojewody Podlaskiego z dnia 20 marca 2003 roku zobowiązany był (...) PUK Sp. z o.o. (...). Po stwierdzeniu przez urząd niewykonania tego warunku zlecono budowę piezometru i w efekcie został on odebrany w kwietniu 2005 r.”

Z informacji uzyskanej od Pana Piotra Monacha Wiceprezesa PUK Sp. z o.o.¹¹ wynika że, *Przedsiębiorstwo (...) złożyło zlecenie na opracowanie dokumentacji projektowej na wykonanie otworu obserwacyjnego wód podziemnych dla firmy R. Otrzymaliśmy dokumentację w kwietniu 2005 r. i wówczas został wykonany otwór obserwacyjny zgodnie z zaprojektowaną dokumentacją*. (dowód: akta kontroli str. 50-61, 309, 317-319)

W dniu 30 grudnia 2003 r., na podstawie przeglądu ekologicznego składowiska z czerwca 2002 r., Wojewoda Podlaski, nakazał zamknięcie składowiska odpadów w terminie do 31 grudnia 2005 r., oraz zobowiązał zarządzającego do przedłożenia w terminie do 30 czerwca 2005 r. wniosku o zgodę na zamknięcie składowiska odpadów zawierającego: określenie technicznego sposobu zamknięcia składowiska odpadów i harmonogramu działań związanych z rekultywacją składowiska. Burmistrz Miasta 16 stycznia 2004 r. odwołał się od decyzji Wojewody Podlaskiego z dnia 30 grudnia 2003 r.¹² Decyzją z dnia 30 stycznia 2004 r. Minister Środowiska uchylił, ze względów formalnych, decyzję Wojewody Podlaskiego z dnia 30 grudnia 2003 r. i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia¹³. (dowód: akta kontroli str. 35-41)

¹⁰ Dz. U. Nr 220, poz. 1858 ze zm. Rozporządzenie zwane dalej: „rozporządzeniem w sprawie monitoringu składowisk odpadów”. Rozporządzenie to regulowało zakres, czas, sposób oraz warunki prowadzenia monitoringu składowisk odpadów do dnia 16 maja 2013 r.

¹¹ Informację uzyskano na podstawie art. 29 ust. 1 pkt. 2 lit. f ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli. Dz. U. z 2012 r., poz. 82. ze zm. Informacja zwana dalej „informacją uzyskaną w trybie art. 29 ustawy o NIK”.

¹² W uzasadnieniu wskazano, że błędnie określony został termin zamknięcia składowiska odpadów.

¹³ Wojewoda Podlaski nie ustalił podmiotu zobowiązanego do zamknięcia składowiska odpadów, tj. zarządzającego składowiskiem.

Po ponownym rozpatrzeniu przeglądu ekologicznego składowiska odpadów, Wojewoda Podlaski decyzją z 2 marca 2004 r. zobowiązał Burmistrza Miasta do:

- zamknięcia składowiska odpadów w terminie do 31 grudnia 2005 r.,
- przeprowadzenia rekultywacji składowiska odpadów, określając jednocześnie harmonogram prac rekultywacyjnych (termin przeprowadzenia prac końcowych wskazano na 30 listopada 2007 r.)¹⁴,
- prowadzenia monitoringu składowiska odpadów od dnia 1 stycznia 2006 r. zgodnie z § 5, § 6 i § 8 rozporządzenia w sprawie monitoringu składowisk odpadów.

W dniu 18 marca 2004 r. Burmistrz Miasta, złożył odwołanie od ww. decyzji, do Ministra Środowiska¹⁵, który w dniu 14 sierpnia 2005 r. uchylił, z przyczyn formalnych zaskarżoną decyzję i umorzył postępowanie. (dowód: akta kontroli str. 42-49)

Decyzją z dnia 30 sierpnia 2005 r. Wojewoda Podlaski zobowiązał do sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego składowiska odpadów, w terminie do 31 grudnia 2005 r. Burmistrz Miasta przedłożył, w dniu 21 listopada 2005 r. przegląd ekologiczny składowiska wraz z wnioskiem o przedłużenie terminu obowiązywania instrukcji eksploatacji składowiska. Przedłożony przegląd ekologiczny zawierał wszystkie elementy wymagane ustawą – Prawo ochrony środowiska. Wynikał z niego brak możliwości dostosowania składowiska do przepisów ustawy o odpadach. (dowód: akta kontroli str. 62-85)

Wojewoda Podlaski decyzją z dnia 29 grudnia 2005 r. zobowiązał do zamknięcia, zabezpieczenia i przeprowadzenia wstępnej rekultywacji nieeksploatowanej części składowiska od strony południowo – wschodniej w terminie do 30 czerwca 2007 r. oraz przedłużył termin obowiązywania instrukcji eksploatacji składowiska do 30 czerwca 2007 r.

Burmistrz Miasta wykonał terminowo nałożony na niego obowiązek.

(dowód: akta kontroli str. 86-87, 95)

1.1.3. Burmistrz Miasta 25 czerwca 2007 r. wystąpił do Wojewody Podlaskiego z wnioskiem o wydanie zgody na zamknięcie i rekultywację składowiska odpadów, wskazując, że zamknięciu i rekultywacji mają być poddane nieeksploatowane kwatery składowiska. Złożony wniosek zawierał:

- datę zaprzestania przyjmowania odpadów na składowisko¹⁶,
- określenie technicznego sposobu zamknięcia składowiska odpadów,
- harmonogram działań związanych z rekultywacją składowiska odpadów¹⁷.

(dowód: akta kontroli str. 97-135)

1.1.4. Sposób gospodarowania odpadami na składowisku do 31 sierpnia 2008 r. regulowała zatwierdzona decyzją Wojewody Podlaskiego z 20 marca 2003 r., na okres dwóch lat (do 31 grudnia 2005 r.), instrukcja eksploatacji składowiska odpadów, której termin obowiązywania był przedłużony kolejnymi decyzjami Wojewody. I tak:

- decyzją z 29 grudnia 2005 r. przedłużono termin obowiązywania instrukcji do 30 czerwca 2007 r.,
- decyzją z 14 września 2007 r. przedłużono termin do 31 sierpnia 2008 r.

(dowód: akta kontroli str. 50-61, 86-92)

¹⁴ Prace obejmowały: budowę instalacji odgazowujących umożliwiających oczyszczanie gazu i jego wykorzystanie do celów energetycznych lub spalanie w pochodni (do 30 listopada 2006 r.), ukształtowanie i zabezpieczenie skarp oraz powierzchni korony składowiska przed erozją wodną i wietrzną poprzez wykonanie okrywy rekultywacyjnej (do 30 listopada 2006 r.), wprowadzenie nasadzeń drzew i krzewów w celu utworzenia wokół składowiska pasa zieleni ochronnej (do 30 listopada 2007 r.).

¹⁵ W uzasadnieniu wskazano, że Wojewoda Podlaski nie uwzględnił planów budowy Zakładu Zagospodarowania Odpadami.

¹⁶ Zaprzestanie przyjmowania odpadów na składowisko, na kwaterę eksploatowaną miało nastąpić z chwilą rozpoczęcia funkcjonowania Zakładu Zagospodarowania Odpadów, tj. w 2010 r.

¹⁷ Zgodnie z projektem rekultywacji składowiska odpadów: „Projekt rekultywacji miejskiego składowiska odpadów stałych dla miasta Hajnówka w dzielnicy Poryjewo, działka nr ewid. 160” opracowanym w kwietniu 2007 r.

Na obszarze składowiska odpadów objętego rekultywacją nie deponowano odpadów po 31 sierpnia 2008 r. Decyzją z dnia 13 stycznia 2009 r. Starosta Hajnowski zezwolił na magazynowanie odpadów zmieszanych w nowo wybudowanej komorze na działce nr 160 w miejscowości Poryjewo¹⁸. Wydanie zezwolenia związane było z trwaniem prac przygotowawczych do budowy Zakładu Zagospodarowania Odpadami.

(dowód: akta kontroli str. 155-158, 250, 264-290)

Ilość niesegregowanych odpadów komunalnych zebranych z terenu Miasta Hajnówka w okresie od 1 września 2008 r. do 31 grudnia 2014 r. wynosiła kolejno: 2.861,63 [Mg], 2.867,63 [Mg], 3.040,7 [Mg], 4.532,35 [Mg], 4.206,4 [Mg] i 2.883,7 [Mg]. Odpady były przekazywane do Zakładu Zagospodarowania Odpadów.

(dowód: akta kontroli str. 158, 329-340)

1.2. Działania Burmistrza Miasta w celu zapewnienia środków finansowych niezbędnych do jego zamknięcia

1.2.1. Burmistrz Miasta wystąpił w dniu 11 lutego 2010 r. z wnioskiem do Marszałka Województwa Podlaskiego o dofinansowanie projektu rekultywacji pt. „*Rekultywacja miejskiego składowiska odpadów w Hajnówce*” ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2007 – 2013. Umowa o dofinansowanie projektu rekultywacji została zawarta w dniu 18 czerwca 2010 r. Wysokość dofinansowania wynosiła 1.287.920 zł.

Burmistrz Miasta wyjaśnił, że „*PUK Sp. z o.o. (...) z własnych środków rozpoczęło rekultywację techniczną. (...) wcześniej nie posiadano informacji o możliwości składania wniosków o dofinansowanie na zadania z zakresu rekultywacji składowisk*”.

(dowód: akta kontroli str.176-178, 240)

Oszacowania kosztów rekultywacji dokonano w ramach kosztorysu inwestorskiego. Nie obejmowało ono kosztów niezbędnej dokumentacji i monitoringu zamkniętego składowiska odpadów.

(dowód: akta kontroli str. 179-187)

Starosta Hajnowski nie ustanawiał zabezpieczenia roszczeń związanych z funkcjonowaniem składowiska. Starosta Hajnowski wyjaśnił, że „*(...) zarządzający składowiskiem odpadów zobowiązany był do wystąpienia (...) z wnioskiem o zmianę pozwolenia na budowę w zakresie ustanowienia zabezpieczenia roszczeń. Zarządzający z takim wnioskiem do Starosty Hajnowskiego nie wystąpił. Organ nie wyegzekwował od zarządzającego składowiskiem tego obowiązku*”.

(dowód: akta kontroli str. 249-255, 295-297)

1.2.1.1. Odbiorem odpadów od mieszkańców Miasta Hajnówka, w latach 2002 – 2008, zajmowała się PUK Sp. z o.o. Rada Miasta Hajnówka ustalała górne stawki opłat za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych¹⁹. Cena za przyjęcie odpadów na składowisko uwzględniała koszty zamknięcia, rekultywacji, monitorowania i nadzorowania składowiska odpadów. Maksymalna wysokość opłat za odbiór odpadów wynosiła średnio:

- w okresie od 27 lutego 2002 r. do 27 grudnia 2005 r. – 13,80 zł/m³.
- od 28 grudnia 2005 r. do 26 grudnia 2007 r. – 17,5 zł/m³,
- Od 27 grudnia 2007 r. do 31 sierpnia 2008 r.²⁰ – 27,31 zł/m³.

(dowód: akta kontroli str. 241-243, 294)

¹⁸ Maksymalny okres magazynowania odpadów komunalnych nieposegregowanych określono na 3 lata, przed ich skierowaniem do odzysku lub unieszkodliwiania. Ponadto w okresie od 1 września 2008 r. odpady były składowane m.in. na składowiskach odpadów w Gminach: Czyże, Czeremcha, Dubicze, Białowieża, Milejczyce oraz przekazywane do Zakładu Zagospodarowania Odpadów.

¹⁹ Uchwałą nr XXXIII/222/02 z dnia 27 lutego 2002 r., zmienioną uchwałą nr XXXI/191/05 z dnia 28 grudnia 2005 r., zmienioną uchwałą nr XIII/74/07 z dnia 27 grudnia 2007 r.

²⁰ Jest to data zaprzestania przyjmowania odpadów na składowisko.

1.3. Działania podejmowane przez Burmistrza Miasta w celu utworzenia po dniu 23 stycznia 2013 r. podmiotu niebędącego jednostką sektora finansów publicznych w celu prowadzenia składowiska lub powierzenia wykonywania praw i obowiązków zarządzającego składowiskiem podmiotowi niebędącemu jednostką sektora finansów publicznych

Po 23 stycznia 2013 r. Burmistrz Miasta nie powierzył wykonywania praw i obowiązków zarządzającego miejskim składowiskiem podmiotowi niebędącemu jednostką sektora finansów publicznych. Według stanu na dzień 9 grudnia 2014 r. (rozpoczęcia kontroli NIK) zarządzającym zamkniętym i zrehabilitowanym składowiskiem było Miasto Hajnówka²¹.

(dowód: akta kontroli str. 325-326)

1.4. Wykonanie przez Burmistrza Miasta postanowień zawartych w decyzji w sprawie zamknięcia składowiska

1.4.1. Wojewoda Podlaski w decyzji z 11 października 2007 r. w sprawie zamknięcia składowiska²² wyraził zgodę Burmistrzowi Miasta na przeprowadzenie rekultywacji składowiska odpadów z podziałem na trzy obszary²³, wskazując:

- techniczny sposób zamknięcia składowiska odpadów, który obejmował: rekultywację techniczną²⁴, rekultywację biologiczną²⁵ oraz prace porządkowe i pielęgnacyjne²⁶,
- harmonogram działań związanych z rekultywacją składowiska,
- datę zaprzestania przyjmowania odpadów do składowania²⁷,
- warunki sprawowania nadzoru nad zrehabilitowanym składowiskiem odpadów.

Burmistrz Miasta zaprzestał przyjmowania odpadów na składowisko zgodnie z datą wskazaną w decyzji Starosty, tj. z dniem 31 sierpnia 2008 r.

(dowód: akta kontroli str. 136-139, 249-255)

W dniu 10 czerwca 2009 r. Burmistrz Miasta wystąpił do Wojewody Podlaskiego z wnioskiem o zmianę decyzji w sprawie zamknięcia składowiska w zakresie zmiany obszaru do wykonania rekultywacji (zawężenia do obszaru II), w związku z budową Zakładu Zagospodarowania Odpadów (na terenie obszaru I składowiska) oraz budowy korony na odpady inertne²⁸ (na terenie obszaru III składowiska)²⁹. Wojewoda Podlaski przekazał ww. wniosek do Starosty Hajnowskiego³⁰. Starosta Hajnowski decyzją z dnia 29 lipca 2009 r. zmienił postanowienia decyzji Wojewody Podlaskiego w sprawie zamknięcia składowiska.

(dowód: akta kontroli str. 140-147, 308)

W celu przeprowadzenia rekultywacji składowiska Burmistrz Miasta umową z 24 sierpnia 2010 r. powierzył przeprowadzenie rekultywacji składowiska odpadów PUK Sp. z o.o.³¹

(dowód: akta kontroli str. 159-175)

²¹ W dniu 22 stycznia 2015 r. Prezydent RP podpisał ustawę zmieniającą ustawę o odpadach m.in. w zakresie umożliwiającym zarządzanie składowiskiem jednostce sektora finansów publicznych.

²² Decyzja zwana dalej „decyzją w sprawie zamknięcia składowiska”.

²³ Obszar I o powierzchni 3,12 ha nieeksploatowany, obszar II o pow. 2,34 ha nieeksploatowany, obszar III o pow. 1,42 ha eksploatowany.

²⁴ W tym: przemieszczenie świeżych odpadów z obszaru I i II na obszar III, wyrównanie powierzchni terenu obszarów I i II pod warstwę glebotwórczą, dowiezenie mieszaniny popiołowo-żużlowej wraz z jej rozplantowaniem, uwałowanie powierzchni lekkim wałem łąkowym w celu jej ukształtowania zgodnie z projektem rekultywacji, wbudowanie 2 studni biernego odgazowywania.

²⁵ W tym: utworzenie warstwy glebotwórczej, uwałowanie lekkim wałem łąkowym powierzchni rekultywowanej, nawożenie rekultywowanego terenu nawozami, wysiew mieszanek traw i roślin ochronnych.

²⁶ W tym: pielęgnację roślinności trawiastej, nasadzenie i pielęgnację krzewów ochronnych, nasadzenia drzew i krzewów w pasie ochronnym składowiska.

²⁷ Datę zaprzestania odpadów do składowania określono na 31 sierpnia 2008 r. Do tego dnia odpady były deponowane wyłącznie na obszarze III składowiska odpadów.

²⁸ Odpady obojętne dla środowiska.

²⁹ Obszar nr III zrehabilitowano w 2008 r. Starosta Hajnowski decyzją z dnia 13 stycznia 2009 r. zezwolił na magazynowanie odpadów zmieszanych w nowo wybudowanej komorze.

³⁰ W związku ze zmniejszeniem ilości odpadów przyjmowanych na składowisko.

³¹ Umowę zawarto w rezultacie dokonania wyboru oferty PUK Sp. z o.o. w przetargu nieograniczonym.

W dniu 4 stycznia 2011 r. Burmistrz Miasta wystąpił o zmianę harmonogramu rekultywacji składowiska odpadów (terminu zakończenia rekultywacji technicznej oraz ukształtowania powierzchni terenu rekultywowanego, a także nasadzenia roślinności wysokiej w pasie ochronnym)³². Decyzją z dnia 25 stycznia 2011 r. Starosta Hajnowski zmienił postanowienia decyzji Wojewody Podlaskiego w sprawie zamknięcia składowiska (zmienionej decyzją Starosty Hajnowskiego z dnia 29 lipca 2009 r.) w zakresie zmiany terminów:

- realizacji rekultywacji technicznej i ukształtowania powierzchni terenu składowiska przesunięto z 31 grudnia 2010 r. na 30 czerwca 2011 r.,
- nasadzenia roślinności wysokiej w pasie ochronnym z 31 sierpnia 2013 r. na 31 grudnia 2011 r. (dowód: akta kontroli str. 148-152)

1.4.2. W ramach zawartej w dniu 24 sierpnia 2010 r. umowy, PUK Sp. z o.o. zrealizowała, w terminie, tj. do 31 czerwca 2011 r., wszystkie prace i wymogi techniczne dotyczące sposobu zamknięcia składowiska zgodnie z decyzją w sprawie zamknięcia składowiska:

- wyrównanie powierzchni obszaru II,
- zagęszczenie kompaktorem odpadów i plantowanie warstwami,
- wbudowanie warstwy wierzchniej okrywowo korzeniowej,
- wykonanie studni do biernego odgazowywania. (dowód: akta kontroli str. 148-152, 159-175, 310-312)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Burmistrz Miasta nie występował do Starosty Hajnowskiego z wnioskiem o ustanowienie zabezpieczenia roszczeń w trybie określonym w art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw³³.

Stosownie do ww. przepisu należało wystąpić w terminie do 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy z wnioskiem o zmianę pozwolenia w tym zakresie.

Kierownik Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Pani Marta Wilson-Trochimczyk wyjaśniła, że „Miejskie składowisko odpadów utworzone zostało w latach 70-ych ubiegłego wieku. Funkcjonowało bez przerwy do 31 sierpnia 2008 roku, to jest do otrzymania decyzji o jego zamknięciu. Rekultywacja składowiska nie wymagała uzyskania pozwolenia na budowę. Z tego powodu nie wystąpiono do Starostwa Powiatowego o zmianę pozwolenia na budowę w zakresie ustalenia wysokości i formy zabezpieczenia roszczeń”. (dowód: akta kontroli str. 329-330)

2. Burmistrz Miasta nie podjął, po 23 stycznia 2013 r., działań w celu dostosowania się do wymagań art. 136 ustawy o odpadach z 2012 r., zgodnie z którym zarządzającym składowiskiem odpadów nie może być jednostka sektora finansów publicznych.

Burmistrz Miasta wskazał, że „Decyzja Wojewody Podlaskiego (...) wyrażająca zgodę na zamknięcie składowiska (...) zobowiązała Burmistrza Miasta Hajnówka do sprawowania nadzoru nad prowadzonym procesem oraz monitoringu składowiska przez 30 lat.”

Kierownik Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Pani Marta Wilson-Trochimczyk wyjaśniła, że „Niedostosowanie się do ww. przepisu wynikało z niewłaściwego zrozumienia zapisów umowy o dofinansowanie zadania dotyczącego rekultywacji składowiska odpadów zawartej z Urzędem Marszałkowskim Województwa Podlaskiego. Pięcioletni okres trwałości projektu został zinterpretowany jako okres bezwzględnie bezpośredniego nadzoru nad zrehabilitowanym składowiskiem”.

Stosownie do przepisu art. 243 ustawy o odpadach z 2012 r., należało dostosować się do wymagań cytowanego art. 136 w terminie do 23 stycznia 2014 r.³⁴

(dowód: akta kontroli str. 249-255, 325-328)

³² Ze względu na trudności z dotrzymaniem terminów budowy studni do biernego odgazowywania.

³³ Dz. U. z 2010 r. Nr 28, poz. 145.

³⁴ Patrz przypis nr 21.

Ocena cząstkowa

Opis stanu
faktycznego

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, realizację przez Burmistrza Miasta działań w celu zamknięcia składowiska niespełniającego wymagań prawa.

2. Działania w zakresie prowadzenia rekultywacji i monitoringu zamkniętego składowiska

2.1. Prawdliwość wykonania postanowień zawartych w decyzji w sprawie zamknięcia składowiska w zakresie harmonogramu działań związanych z rekultywacją składowiska

Burmistrz Miasta terminowo, tj. do 27 października 2011 r.³⁵, wykonał czynności związane z rekultywacją składowiska określone w decyzji Starosty Hajnowskiego z dnia 25 stycznia 2011 r. w sprawie zmiany decyzji Wojewody Podlaskiego, które polegały na:

- ukształtowaniu powierzchni terenu składowiska,
- przeprowadzeniu rekultywacji biologicznej (zabiegów agrotechnicznych, nawożeniu warstwy glebotwórczej, wysiewie mieszanek traw i roślinności ochronnej, pielęgnacji roślin),
- nasadzenia roślinności wysokiej w pasie ochronnym.

(dowód: akta kontroli str. 148-152, 310-312)

2.2. Prawdliwość wykonania postanowień zawartych w decyzji w sprawie zamknięcia składowiska w zakresie monitoringu składowiska

2.2.1. Postanowienia decyzji w sprawie zamknięcia składowiska nakładały obowiązki w zakresie sprawowania nadzoru nad prowadzonym procesem rekultywacji oraz monitoring składowiska przez okres 30 lat od dnia uzyskania decyzji o jego zamknięciu, w tym:

- badanie wielkości opadu atmosferycznego – raz dziennie,
- pomiar składu i poziomu wód podziemnych – co 6 miesięcy,
- kontrolę osiadania powierzchni składowiska w oparciu o ustalone repery – raz w roku,
- badanie parametrów wskaźników w gazie składowiskowym.

(dowód: akta kontroli str. 136-139)

Monitoringiem składowiska w okresie od 1 września 2008 r. do 31 grudnia 2011 r. zajmowała się PUK Sp. z o.o., zaś od 1 stycznia 2012 r. do dnia zakończenia kontroli (tj. 12 stycznia 2015 r.) monitoring był prowadzony przez Burmistrza Miasta³⁶.

Kierownik Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Pani Marta Wilson-Trochimczyk wyjaśniła, że *„Nie było podpisanej umowy ze spółką na prowadzenie monitoringu. Spółka była powołana w 1994 r. wówczas w akcie powołania spółki znalazł się zapis wskazujący, że do jej zadań należy m.in. zajmowanie się składowiskami odpadów. Od 2002 r. zapis ten usunięto i wprowadzono w jego miejsce: „gospodarka ściekami oraz wywóz i unieszkodliwianie odpadów, usługi sanitarne i pokrewne”³⁷.*

(dowód: akta kontroli str. 260-263, 279-290, 327-328)

Na podstawie informacji uzyskanej w trybie art. 29 ustawy o NIK, od Wiceprezesa PUK Sp. z o.o. Pana Piotra Monacha wynikało, że:

- niezgodnie z postanowieniami decyzji z dnia 11 października 2007 r. w sprawie zamknięcia składowiska oraz § 4 pkt. 5 rozporządzenia w sprawie monitoringu składowisk odpadów, w okresie od 1 września 2008 r. do 3 listopada 2011 r., nie kontrolowano osiadania powierzchni składowiska odpadów w oparciu o ustalone repery. Wiceprezes wskazał, że *„Zgromadzone odpady były kilkakrotnie przesuwane i badania osiadania powierzchni składowiska nie byłyby miarodajne”.*

³⁵ W decyzji Starosty Hajnowskiego z dnia 25 stycznia 2011 r. wskazano, że rekultywacja ma być przeprowadzona do 31 grudnia 2011 r.

³⁶ Według dat wydania badań.

³⁷ PUK Sp. z o.o. zajmowała się monitorowaniem składowiska odpadów również w fazie eksploatacyjnej, co zostało szerzej opisane w pkt. 3 wystąpienia.

- niezgodnie z postanowieniami ww. decyzji w sprawie zamknięcia składowiska oraz § 4 pkt. 2 i pkt. 3 rozporządzenia w sprawie monitoringu składowisk odpadów, badania parametrów wskaźnikowych w wodach podziemnych, w latach 2009 - 2011 nie obejmowały pomiaru poziomu tych wód. Wiceprezes wskazał, że „W zgromadzonych materiałach nie odnaleziono, co było powodem nierealizowania przedmiotowych badań”. (dowód: akta kontroli str. 284-290, 317-319)

Prowadzony przez Burmistrza Miasta od 1 stycznia 2012 r. do dnia zakończenia kontroli NIK monitoring składowiska odpadów, był zgodny z obowiązkami nałożonymi przez Wojewodę Podlaskiego w decyzji w sprawie zamknięcia składowiska oraz do 16 maja 2013 r. zgodny z przepisami rozporządzenia w sprawie monitoringu składowisk odpadów, a od 17 maja 2013 r. z aktualnie obowiązującymi przepisami rozporządzenia w sprawie składowania odpadów³⁸. Prowadzony monitoring obejmował:

- dokonywanie pomiaru poziomu wód podziemnych (z częstotliwością, co 6 miesięcy),
- kontrolowanie osiadania powierzchni składowiska w oparciu o ustalone repery (co 12 miesięcy),
- badanie, co 6 miesięcy parametrów wskaźnikowych w wodach podziemnych³⁹ (pH, przewodność elektryczną, Cd, Cr, Cu, Pb, Zn, Hg, OWO, WWA) oraz w gazie składowiskowym⁴⁰ (O₂, CO₂, CH₄). (dowód: akta kontroli str. 136-139, 260-263)

Burmistrz Miasta poinformował WIOŚ oraz Starostę Hajnowskiego o zakończeniu eksploatacji składowiska i wykonaniu prac rekultywacyjnych, co było zgodne z art. 59 ust. 1 pkt. 6 ustawy o odpadach⁴¹. (dowód: akta kontroli str. 298)

2.2.2. Zgodnie z przepisami § 3 ust. 6 rozporządzenia w sprawie monitoringu składowisk odpadów, a od dnia 17 maja 2013 r. - § 21 ust. 6 rozporządzenia w sprawie składowisk, prowadzenie badań parametrów wskaźnikowych i substancji dla wód podziemnych i gazu składowiskowego powierzono laboratoriom badawczym posiadającym wdrożony system jakości w rozumieniu przepisów o normalizacji, tj. zgodny z PN-EN ISO 9001:2009. (dowód: akta kontroli str. 244-248)

2.3. Terminowość przekazywania przez Burmistrza Miasta do WIOŚ wyników monitoringu składowiska

Sprawozdania z monitoringu składowiska za lata 2009 – 2011 były przekazywane przez PUK Sp. z o.o. do WIOŚ, do końca pierwszego kwartału, po zakończeniu roku kalendarzowego, którego dotyczyły, co było zgodne z art. 59 ust. 7 ustawy o odpadach oraz art. 124 ust. 4 ustawy o odpadach z 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 281-283)

2.4. Powiadamianie WIOŚ o stwierdzonych zmianach obserwowanych parametrów wskazujących na możliwość wystąpienia lub powstanie zagrożeń dla środowiska

Burmistrz Miasta nie powiadamiał WIOŚ o stwierdzonych zmianach obserwowanych parametrów w wodach podziemnych i w gazie składowiskowym wskazujących na możliwość wystąpienia lub powstanie zagrożeń dla środowiska. W okresie od 1 września 2008 r. do 31 grudnia 2013 r.⁴² nie występowały zmiany obserwowanych parametrów polegające na 50% wzroście ich wielkości. Nie występowała również utrzymująca się tendencja w zakresie wzrostu wielkości tych parametrów. (dowód: akta kontroli str. 260-263)

Ustalone
nieprawidłowości

³⁸ Dz. U. z 2013 r., poz. 523. Rozporządzenie zwane dalej: „rozporządzeniem w sprawie składowisk odpadów”.

³⁹ Od 25 listopada 2011 r., tj. od wydania decyzji w sprawie zamknięcia składowiska wykonano następującą ilość badań: jedno w 2011 r., po dwa w 2012 r. i 2013 r., oraz jedno w 2014 r. (do dnia 25 listopada 2014 r.).

⁴⁰ Do dnia 25 listopada 2014 r. przeprowadzono dwa badania parametrów wskaźnikowych w gazie składowiskowym: w listopadzie 2013 r. oraz w czerwcu 2014 r.

⁴¹ Od 23 stycznia 2013 r. art. 147 ust. 2 ustawy o odpadach z 2012 r.

⁴² Według dat wydania badań.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Burmistrz Miasta nie sprawował wystarczającego nadzoru nad PUK Sp. z o.o. w okresie od 1 września 2008 r. do 31 grudnia 2011 r. w zakresie realizacji powierzonego spółce monitoringu składowiska odpadów, określonego w decyzji w sprawie zamknięcia składowiska odpadów.

Kierownik Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Pani Marta Wilson-Trochimczyk wyjaśniła, że: *„Na dzień dzisiejszy trudno jest wskazać przyczyny niewystarczającego nadzoru nad PUK Sp. z o.o. w tym zakresie, natomiast najprawdopodobniej wynikały one z przeoczenia oraz z szerokiego zakresu zadań, jakie były i są powierzone Referatowi Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska”. Ponadto Zastępca Kierownika Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska wyjaśnił, że „Wyniki badań były przekazywane przez PUK do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Białymstoku (...). Uważano, iż nie zachodzi potrzeba dodatkowej kontroli”.* (dowód: akta kontroli str. 136-139, 279-290, 327-328)

2. Burmistrz Miasta nie przekazywał do WIOŚ sprawozdań z monitoringu składowiska odpadów za lata 2012 – 2013, co było niezgodne z art. 59 ust. 7 ustawy o odpadach, a od 23 stycznia 2013 r. art. 124 ust. 4 ustawy o odpadach z 2012 r.

Burmistrz Miasta wyjaśnił, że *„W związku z zakończeniem użytkowania składowiska odpadów w Poryjewie oraz z przeprowadzeniem rekultywacji składowiska mylnie zinterpretowano zapis (...) ustawy o odpadach nie uznając terenu zrehabilitowanego za składowisko. Po stwierdzeniu w czasie kontroli nieprawidłowości niezwłocznie przesłano wynik badań do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Białymstoku”.* (dowód: akta kontroli str. 263, 291-293)

3. Burmistrz Miasta nie powiadomił WIOŚ o zmianach wielkości parametrów wskaźnikowych polegających na 50% wzroście wielkości obserwowanych parametrów:

- w gazie składowiskowym: w studniach odgazowujących nr 2 i 3 w lipcu 2014 roku w stosunku do stycznia 2014 roku nastąpił wzrost 50% CO₂, w studniach nr 1, 2 i 3 w tym samym okresie nastąpił 50% wzrost CH₄, zaś w studni nr 6 w styczniu 2014 roku w stosunku do czerwca 2013 r. nastąpił 50% wzrost CO₂ i CH₄,
- w wodach podziemnych: w piezometrze nr 1, 2 i 3 w lipcu 2014 r. w stosunku do stycznia 2014 r. nastąpił 50% wzrost zawartości Zn, zaś w styczniu 2014 r. w stosunku do września 2013 r. wzrost OWO⁴³.

Zgodnie z art. 138 ustawy o odpadach z 2012 r. zarządzający składowiskiem jest zobowiązany powiadomić niezwłocznie wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska lub państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego o stwierdzonych na składowisku odpadów zmianach obserwowanych parametrów, wskazujących na możliwość wystąpienia lub powstanie zagrożeń dla środowiska lub dla życia lub zdrowia ludzi.

Burmistrz Miasta wyjaśnił, że *„Wyniki badań monitoringowych gazów składowiskowych oraz wód podziemnych od wykonanego po raz pierwszy pomiaru w grudniu 2011 r. poprawiały się⁴⁴. W 2014 r. wyniki wskazały wzrost stężenia dwutlenku węgla oraz metanu zaś spadek stężenia tlenu. Wskazania nie przekroczyły wielkości pomiarów z grudnia 2011 r., dlatego nic nie wskazywało na możliwość wystąpienia lub powstania zagrożenia dla środowiska lub zdrowia lub życia ludzi”.*

Ponadto Zastępca Kierownika Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Pan Dariusz Gorustowicz wskazał, że *„Dnia 24 grudnia 2014 r. wystąpiono do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska na podstawie art. 138 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach”.* (dowód: akta kontroli str. 260-263, 291-294)

Ocena cząstkowa

⁴³ Według dat wydania badań.

⁴⁴ Jest to data poboru próbek przez laboratorium badawcze, sprawozdanie z badania wydano w styczniu 2012 r. Wcześniej monitoringiem składowiska zajmował się PUK Sp. z o.o.

Opis stanu
faktycznego

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Burmistrza Miasta w zakresie prowadzenia rekultywacji i monitoringu zamkniętego składowiska.

3. Działania w zakresie monitorowania wpływu niezamkniętego składowiska, niespełniającego wymagań, na ludzi i środowisko

3.1. Monitorowanie wpływu niezamkniętego składowiska na środowisko

Monitorowaniem wpływu niezamkniętego składowiska na środowisko w okresie od 11 października 2007 r. do 31 sierpnia 2008 r., tj. do dnia zaprzestania przyjmowania odpadów zajmowała się PUK Sp. z o.o. (dowód: akta kontroli str. 279-290)

Na podstawie uzyskanej w trybie art. 29 ustawy o NIK, od Wiceprezesa PUK SP. z o.o. Pana Piotra Monacha informacji ustalono, że prowadzony monitoring polegał na:

- dokonywanym badaniu substancji i parametrów wskaźnikowych w wodach podziemnych (pH, przewodność elektryczna, Cd, Cr, Cu, Pb, Zn, Hg, OWO, WWA)⁴⁵,
- badaniu wielkości opadu atmosferycznego z pomiarów prowadzonych poza składowiskiem.

Ponadto z ww. informacji wynikało, że:

- niezgodnie z postanowieniami decyzji w sprawie zamknięcia składowiska oraz § 4 pkt. 2 i pkt. 3 rozporządzenia w sprawie monitoringu składowisk odpadów, badania parametrów wskaźnikowych w wodach podziemnych dokonywane w okresie od 11 października 2007 r. do 31 sierpnia 2008 r. nie obejmowały pomiaru poziomu tych wód oraz badań dotyczących parametrów OWO i WWA, zaś w 2008 r. nie wykonywano badań Cr₆ i Hg. Wiceprezes PUK Sp. z o.o. poinformował, że „(...) w zgromadzonych materiałach archiwalnych nie odnaleziono, co było powodem nierealizowania przedmiotowych badań”.
- niezgodnie z postanowieniami decyzji w sprawie zamknięcia składowiska oraz § 4 pkt. 5 rozporządzenia w sprawie monitoringu składowisk odpadów, w okresie od 11 października 2007 r. do 31 sierpnia 2008 r., nie badano przebiegu osiadania powierzchni składowiska. Wiceprezes PUK Sp. z o.o. Pan Piotr Monach wskazał, że „Badań osiadania powierzchni składowiska i stateczności zboczy nie prowadzono w fazie eksploatacyjnej ani w fazie poeksploatacyjnej. Powodem był nieokreślony obszar zajmowanego terenu, na którym składowane były odpady. W zasadzie składowisko zajmowało w całości działkę o nr ewid. 160 w miejscowości Poryjewo. Zgromadzone odpady były kilkakrotnie przesuwane i badania osiadania powierzchni składowiska nie byłyby miarodajne”.

(dowód: akta kontroli str. 136-139, 284-290, 317-319)

3.2. Terminowość przekazywania WIOŚ uzyskanych wyników monitoringu składowiska

Na podstawie informacji uzyskanej w trybie art. 29 ustawy o NIK, od Wiceprezesa PUK Sp. z o.o. ustalono, że sprawozdanie z monitoringu składowiska odpadów za rok 2007 było przekazane do WIOŚ ze 133 - dniowym opóźnieniem w stosunku do terminu określonego w art. 59 ust. 1 pkt. 7 ustawy o odpadach⁴⁶, zaś sprawozdanie za rok 2008 przekazano terminowo. (dowód: akta kontroli str. 279-280)

Prezes PUK Sp. z o.o. Pan Jarosław Kot wyjaśnił, że „(...) sprawozdanie z monitoringu składowiska nie zostało przekazane z zachowaniem właściwego terminu(...). Na podstawie zarządzenia pokontrolnego (...) z dnia 1 sierpnia 2008 r. sprawozdanie z monitoringu zostało w dniu 11 sierpnia 2008 r. przekazane do Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku”. (dowód: akta kontroli str. 323-324)

⁴⁵ W 2007 r. wykonano jedno badanie, zaś do 31 sierpnia 2008 r. dwa badania.

⁴⁶ Od 23 stycznia 2013 r. art. 124 ust. 5 ustawy o odpadach z 2012 r.

3.3. Powiadomianie WIOŚ o stwierdzonych zmianach obserwowanych parametrów wskazujących na możliwość wystąpienia lub powstanie zagrożeń dla środowiska

W okresie od 11 października 2007 r. do 31 sierpnia 2008 r. nie występowały zmiany obserwowanych parametrów w wodach podziemnych polegające na co najmniej 50% wzroście wielkości tych parametrów, bądź utrzymująca się w czasie tendencja wzrostowa wielkości tych parametrów. (dowód: akta kontroli str. 284-290)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Burmistrz Miasta, w okresie od 11 października 2007 r. do 31 sierpnia 2008 r., nie sprawował adekwatnego do zakresu powierzonych zadań nadzoru nad PUK Sp. z o.o., w szczególności w odniesieniu do realizacji obowiązku monitoringu składowiska odpadów, określonego w decyzji w sprawie zamknięcia składowiska.

Kierownik Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Pani Marta Wilson-Trochimczyk wyjaśniła, że: „Na dzień dzisiejszy trudno jest wskazać przyczyny niewystarczającego nadzoru nad PUK Sp. z o. o. w tym zakresie, natomiast najprawdopodobniej wynikały one z przeoczenia oraz z szerokiego zakresu zadań jakie były i są powierzone Referatowi Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska”. Ponadto Zastępca Kierownika Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska wyjaśnił, że „Wyniki badań były przekazywane przez PUK do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Białymstoku (...). Uważano, iż nie zachodzi potrzeba dodatkowej kontroli”.

(dowód: akta kontroli str. 284-290, 317-322)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości działalność Burmistrza Miasta w zakresie nadzoru nad monitorowaniem wpływu niezamkniętego składowiska, niespełniającego wymagań, na ludzi i środowisko przez PUK Sp. z o.o.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴⁷, wnosi o:

1. Niezwłoczne powiadomienie Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Białymstoku o zmianach zaobserwowanych w parametrach wskaźnikowych w gazie składowiskowym i w wodach podziemnych wskazujących na możliwość wystąpienia lub powstania zagrożenia dla ludzi lub środowiska.
2. Terminowe przekazywanie sprawozdań z monitoringu składowiska odpadów Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Białymstoku do końca pierwszego kwartału roku następnego po zakończeniu roku kalendarzowego.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden kierownikowi jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku.

⁴⁷ Dz. U. z 2012 r., poz. 82. ze zm. Ustawa zwana dalej „ustawą o NIK”.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, dnia 6 lutego 2015 r.

Kontroler
Beata Palinowska
inspektor kontroli państwowej

Palinowska Beata
.....
podpis

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
z up. WICEDYREKTOR
Agata Ciupa

Agata Ciupa
.....
podpis

